IV. évfolyam 17. szám. A „Magyar Néplap“ melléklete. Budapest, 1897. április 23.

MEZŐGAZDA

„Orcád verítékével eszed a kenyeret.“ Móz. I. 3, 19. „Küzdelem az ember élete a földön.“ Job. 7. 1.

MAGYAR FÖLDMIVELŐK LAPJA.

Megjelenik minden pénteken.

„Adjon neked Isten az ég harmatából és a föld kövérségéből gabonát és borbőséget.“ Móz. 1. k. 27. 28.

Előfizetési ár egész évre . . . . 4 korona
„ „ fél évre . . . . 2 „
Egyes szám ára helyben 6 fil., vidéken 8 fil.
Hirdetések mérsékelt árszabás szerint.

Szerkeszti: BOTOSISPÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Práter-utca 44. Ide küldendő minden előfizetési díj és a lapba szánt közlemény.

Gazdák hitelegylete.

Ha valaha, hát a mai válságos időkben fontos a gazdahitel rendezése. A földbirtokos és bérlőosztályra nehéz helyzetében a „lenni, vagy nem lenni“ kérdését döntheti el az olcsó és könnyen hozzáférhető hitel.

Pedig a gazdának ma egyátalán nincs hitele.

Van földhitel. A zálogleveles kölcsönök utján, meglehetős drágán és körülményes utakon juthat ugyan a földbirtokos hosszu lejáratu, amortizációs pénzhez, de olyan intézményeink, a melyek a gazdasági üzem mindennapi pénzszükségleteit volnának hivatva kielégiteni, nincsenek.

Rövidebb, egy pár évre szóló, olcsó kölcsönt nem kap ma a gazda sehol.

És miért nem? talán nem oly hitelképes a gazda osztály átlagában, mint a kereskedő és iparos?

Vagy talán az eddigi tapasztalatok arról győzték meg pénzköreinket, hogy az ilynemü hitelnél oly nagy a rizikó, hogy azt kielégiteni nem lehet?

Ez nem áll. Hiszen minden józan pénzember belátja azt, hogy a legbiztosabb kölcsönvevő a gazda.

Mi hát az ok?

Egyszerüen az, hogy a mikor Magyarország pénzügyi életét berendeztük, felépitettük: megfeledkeztünk a gazdaközönségről.

Összes pénzintézeteink, az a szervezet, amely egy láncot képez a vidéki kis intézettől fel az osztrák-magyar bankig: mind, mind a rövid lejáratu 3—6 hónapos kereskedelmi váltóhitelre van berendezve, amely váltóhitelnek kamatlába is folyton változik.

Ezt a hitelt pedig a gazda nem használhatja. Nem pedig gazdasági üzemének természeténél fogva.

A kereskedő aszerint köti és rendezi üzletét, amint váltói lejárnak — és hogy minő drága, vagy olcsó a pénz.

A gazda csak előre meghatározott kamatlábu kölcsönt használhat, amelyet biztosan visszafizet ugyan, de a visszafizetés határidejét rövid hónapokon belül, nem állapithatja meg.

A gazdahitel két főfeltétele tehát egy pár évre szóló felmondhatatlanság és az állandó kamatláb.

Ezt pedig a mai berendezésü pénzintézetek egyátalán meg nem adhatják, mert ilynemü pénz felett nagyobb összegekben, maguk sem rendelkeznek.

A mai pénzbeszerzés eszköze a három hónapos váltó. Ez vándorol a kis pénzintézettől a nagyba, onnét pedig a pénzforrások központi szerveibe. A mint lejár a váltó, esedékessé válik, végig az egész sorozaton.

Igy tehát, ha ma van is néhány pénzintézet, amelynek tárcájában nagyobb mennyiségü gazdaváltók vannak, a legkisebb pénzszüke alkalmával vagy fel kell mondani a gazdának a hitelt, vagy maga jön zavarba.

Rendszerint az első következik be, a gazdára nézve ezernyi veszedelemeivel. Mert kisebb baj az, ha egyáltalán nem kap a gazda kölcsönt, mint hogyha azt, idejekorán, üzemének nem megfelelő időben hajtják be rajta.

Mielőtt tehát a gazdahitel rendezhető volna, maguknak a pénzintézeteknek kell gondoskodni arról, hogy megfelelő minőségü pénz álljon rendelkezésükre.

Erre törekszik most a Magyar agrár- és járadékbank, amely kereskedelmi hitellel egyáltalán nem foglalkozik és csakis a gazdahitel rendezését tüzte ki célul.

A bank a magyar gazdahitel fedezésére szükséges összegek megszerzése céljából mérsékelt kamatozásu járadék-jegyeket bocsátott ki a bel- és külföldi tőkét elhelyező közönségnek.

Igy lesz hosszabb időre adható állandó kamatu pénze.

A pénz olcsósága attól függ, hogyan birja majd a bank a járadék-jegyeket értékesiteni.

Mentől kisebb a vesztesége az értékesitésnél, vagyis minél kisebb a különbség a járadék-jegyek névértéke és eladási ára között, annál olcsóbban adhatja a gazdáknak a kölcsönt.

A járadék-jegyeket fel kell tehát ruházni mindazon tulajdonságokkal, amelyeket a tőkét elhelyező közönség mindazon értékpapiroktól megkövetel, amelyeket szivesen vásárol.

Első sorban is ezeknek a papirosoknak törvényes alapot kell adni, körülbelül olyant, mint a minővel a záloglevelek birnak.

Erre vonatkoztak azok a kormányigéretek, amelyeket ugy a miniszterelnök, mint Darányi földmivelésügyi miniszter tettek a képviselőházban, egy a gazdahitelről alkotandó törvényt illetőleg.

A törvény, amelyet a mult ülésszaknak kellett volna letárgyalni, elmaradt; pedig egyike azoknak a törvényhozási intézkedéseknek, amelyet a mezőgazdasági válság enyhitése szempontjából, a legsürgősebbek közé sorozhatunk.

A második szükség, a gazdaközönség olyatén szervezkedése, hogy az általa igénybe vett kölcsönök, a kibocsájtott papirosok feltétlen biztonságu hátterét képezzék.

Az első ilynemü szervezkedés folyik most, a mikor a bank, a gazdák körében az Országos mezőgazdasági hitelegyesületet, létesiti.

Az országos mezőgazdasági hitelegylet, földbirtokosoknak és bérlőknek ad rendszerint egy aláirásos váltóra, kivételesen bekebelezés ellenében, egytől egész ötvenezer forintig kölcsönöket, amelyeket a kölcsönvevő öt év alatt, általa megállapitott módozatok mellett fizet vissza. A bank a kölcsönök kamatlábát $5^1/_4$ százalékban állapitotta meg.

A hitelegyletben a kölcsönrészesek, a hitelek megszavazása stb.-nél bizonyos autonomiával birnak, mig a vármegyei gazdasági egyesületek felkérettek, hogy kebelükben egy „véleményező bizottságot“ alakitsanak.

A hitelegyletben tartalékalapot létesit, amelyben kifejezésre jut a tagok korlátolt felelőssége, amely viszont az egész intézmény biztonságát adja meg, kifelé.

Minden hitelrészes hitelösszegének 5 százalékával hozzájárul a tartalékalaphoz. A tartalékalapba befizetett összegek azonban az illető tulajdona maradnak, részére kamatoznak, és ha tartozását kifizette, amennyiben nem érik az egyesületet veszteségek, neki kamatostul kiutalványoztatnak. Maga a bank a tartalékalap javára 5 százalékig felelősséget vállal. A kölcsönös felelősség maximuma tehát, a kölcsönösszeg 10 százaléka.

Az a nyereség, amelyet a kölcsönvevőknek az olcsó kamatláb és a fölmondhatlan kölcsön nyujt, mindenesetre nagyobb pénzben is kifejezve, mint e korlátolt felelősség veszélyei.

A mai viszonyok között, ha kap is a gazda személyes kölcsönt, azt oly drágán kénytelen megfizetni, hogy a hitelegylet $5^1/_4$ százalékos kamatlába mellett elért nyereségé okvetlenül fedezi a netaláni veszteségeket, amelyek különben emberi számitás szerint nem valószinüek.

Hiszen maguk a hitelrészesek szavazzák meg egymásnak a kölcsönt; a gazdák mondanak véleményt gazdák felől, akik legjobban ismerik egymást.

Ez egy oly erkölcsi alap, amely egyrészt kizárja azt, hogy a kölcsönősség nagyobb veszedelemmel járjon a tagokra, mig másrészt a hitelegyletet feltétlen biztonságuvá teszi és elsőrendüekké a kibocsájtott papirosokat, amelyek az ilynemü hitel fedezetére rendelvék.

Az „Országos mezőgazdasági hitelegylet“-ben, egy nagyjelentőségü mezőgazdasági intézmény jött létre, mely ha megfelelő támogatásban részesül, alapja lesz a gazdahitel nagyarányu kifejlesztésének Magyarországon.

Mint uj dolog jelenik itt meg előttünk a gazdasági egyesületek aktiv szerepe tagjaik pénzügyi müveleteinek keresztülvitelénél; ami mindenesetre nagy befolyással lehet, ma nem egy helyen sok kivánni valót hagyó müködésükre.

A szőlőmoly irtása.

A szőlőmoly évente kétszer szokott mutatkozni. Az első nemzedék hernyói május elejétől körülbelül junius első negyedéig találhatók, a mikor kezdetben a fürt apró bimbóit, később a nyiló virágzatot, majd az apró kötődött bogyókat pusztitják. E hernyó eleinte igen parányi és zöldes szinü, később szennyes rózsás, vagy ibolyás szürkés, de feje és az utána következő első testiz feketés barna; teljesen felnőtt korában 8—10 milliméter hosszu. E hernyót a fürtön sohasem lehet szabadon látni, mert a mig igen kicsi, addig bele furakodik a bimbókba, miközben azokat finom pókszálakkal összekötögeti, később pedig részint az elrágott virágokból, részint azok elváló hulladékaiból ugyancsak a szájából eregetett pókszálakkal a fürt gerezdei között hosszukás fészket készit, a melynek belsejét kibéleli. E fészekben tartózkodik és innen indul ki, hogy a kártételeit folytassa.

Julius elején teljesen kifejlődött és vagy az eddigi fészkében, vagy ritkábban a karó és szőlőtőke alkalmas repedésében, de nem ritkán a szőlő kötözésére használt anyagban (szalma, guzsba csavart fűzvesszők, sás vagy raffia között) készitett külön burokban bebábozódik. Bábja csak mintegy 6 milliméter hosszu és világos barna.

Két hét mulva, julius vége felé, vagy augusztus havában kikel e bábból a szőlőmoly, mely valamivel nagyobb és termetesebb a közönséges ruhamolynál, mert 7—8 milliméter hosszu és kiterjesztett szárnynyal 13—15 milliméter széles. E molyra könnyen rá lehet ismerni arról, hogy hátán, a felső szárnyain egy kis

nyereg alaku és kávésbarna szinü sáv huzódik; a felső szárnyak hegyén a nyereg alaku rajzhoz hasonló szinü pont van. Ha megül, szárnyait háztető formájára csapja össze.

A moly a nappal legnagyobb részét a levelek alsó felére huzódva tölti, csak este röpköd, miközben párzik és vagy a már félig kifejlődött bogyókra, vagy azok nyeleire, egyet-egyet, összesen mintegy 30—40 petét tojik. E pete fehéres és szabad szemmel nem igen vehető észre.

Az ebből a petéből kikelő kis hernyócska tehát a szőlőmoly második nemzedéke, mely szinre és termetre majdnem teljesen azonos a juniusi hernyóval, augusztusban a bogyókba furakodik. Azokat részben egészen kirágja, részben csak kikezdi, de szálaival mindig összefonogatja. Az igy megtámadott és összecsomózott bogyók, melyek legtöbbször a fürt hegyén vannak, rothadnak, nemcsak mert már ugyis meg vannak sérülve, hanem azért is, mert rájuk telepednek a különböző gombák is.

Még mielőtt a szüret ideje beköszönt, a hernyó elhagyja a fürtöt és vagy a tőkére, vagy a karóra vándorol, hol bebázódási helyet készit magának, a melyben novemberig, vagy decemberig eleinte mint hernyó vesztegel s csak az után bábozódik be. Ilyen báb alakjában kitetel.

Május elején, de ha meleg a tavasz, akkor már április végén megjelenik azután a moly, mely petéit a bontakozó hajtásokba, illetőleg azokban a bimbókra tojja: e petékből kél ki az a nemzedék, mely tavaszszal és nyár elején a virágfürtöket szokta rongálni.

A szőlőmoly előfordul szórványosan Magyarországon, de olyan károkat nem igen okoz, mint pl. Svájczban vagy a bádeni nagyhercegségben. Mindazonáltal tanácsos, hogy ezt a kis mértékü megjelenését is figyelemmel kisérjük mindig.

A hol csak szórványosan mutatkozik, pl. minden 5 10 tőkén itt-ott egy hernyó, akkor ott elég, ha azt egyszerüen leszedetjük; nagyobb infekció esetén azonban ez fárasztó munka lévén, célszerübb lesz a permetezéshez hozzáfogni. Az ehhez szükséges folyadék 3 kg. puha fekete szappanból, $1^1/_2$ kgr. valódi pyrethrum (Zacherl) porból és 10 lit. vizből készül olyan formán, hogy a vizben előbb a szappant feloldjuk s aztán hozzá keverjük a pyrethrumport. Az igy nyert folyadékot aztán még 90 liter tiszta vizzel kell fölhigitani. Permetezéskor, a mely bármely permetező készülékkel hajtható végre, csak a fertőzött fürtöt kell permetezni, a tőke többi részeit nem kell bántani. Jó, ha ilyenkor nem a permetező diót használjuk, hanem ha a folyadékot egyenes, vékony sugár alakjában a fürt fertőzött részére löveljük.

Molyrajzás idején használhatók a molyfogó lámpák; ezek egyszerü lámpásokból állanak, a melyek kivülről áttetsző, enyves felületü papirossal vannak bevonva: este a világosságnak neki röpülő molyok neki repülnek az enyves papirosnak s odaragadnak. A molylámpánál, mely esős időben, vagy holdvilágos estén nem alkalmazható, jobb a molylegyező. Ez egy fogóhoz erősitett vékony, de széles felületü fa-, vagy vastag papirlemezből készül. E molylegyező egyik fele be van kenve ragadós anyaggal (glycerin, vagy lenmag és megolvasztott kolofonium egyforma arányu keveréke.) Az eljárás az, hogy a munkás egyik kezével megveregeti a tőkét, másikkal a legyezővel utána suhint a felzavart molynak, a mely a ragadós felülethez oda tapad. Ez a molyfogás tehát végrehajtható nappal is.

Tavaszszal, szőlőnyitás idején, alkalmazható ellene a kéreghántás. Ez abból áll, hogy a tőke felesleges kérgét és az elszáradt csapokat leütjük s a tőkén megmaradt repedésekbe huzódott bábokat hegyes árral megöljük. Ez alkalommal meg kell tisztitani a rajta meghuzódott bábóktól a szőlőkarókat is, valamint, hogy el kell égetni a szőlőben maradt megelőző évi kötőanyagot is. A tőkéről levert kérget és fát szintén el kell égetni. Különösen kell vigyázni arra, hogy a kéreghántáskor kihullott kis bábok a földön ne maradjanak. Ez oknál fogva tanácsos, hogy a tőke alá már a munka megkezdése előtt valami ponyvát vagy zsákot teregessünk, a melyről a hulladék aztán könnyen összeszedhető.

Egyéb szükséges felvilágositással készségesen szolgál a m. kir. rovartani állomás. (Budapest, V. kerület, Nádor-utca 28.)

Kedvezmény a szőlősgazdáknak a boritaladó tekintetében.

1. Az 1892. évi XV. t. c. 3. §-a szerint nyilt községekben azok a szőlősgazdák, a kik szeszes italok kimérésével vagy kis mértékben való elárusitásával nem foglalkoznak, boritaladó fejében a saját termésü boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után az 1893. év január hó 1-től fogva nem a bor és sör italadó árszabás szerinti teljes boritaladót, hanem csak az eddigi borfogyasztási adónak megfelelő részt. tehát: 20,000 lakosnál népesebb községekben bor után hektóliterenkint 3 frt 35 kr, bormust és szőlőcefre után hektóliterenkint 2 frt 52 kr; 10,000—20,000 lakossal biró községekben bor után hektóliterenkint 2 frt 69 krt, bormust és szőlőcefre után hektóliterenkint 2 frt 01 krt; 10.000 lakosnál kevesebbet számláló községekben bor után hektóliterenkint 1 frt 25 krt; bormust és szőlőcefre után hektóliterenkint 1 frt 01 krt tartoznak fizetni.

2. Azok a szőlősgazdák, a kik ezt a kedvezményt az 1897. évre igénybe venni óhajtják, tartoznak a folyó évi szeptember hó 15-ig illetve, ha a szüret előbb kezdődnék, a szüret kezdetéig ebbeli igényüket a községi elöljáróságnál bejelenteni.

3. Ez alkalommal bejelentendő az illető szőllősgazda neve, lakhelye, házszáma, a házbeliek száma, a bejelentendő szőlőbirtokának terjedelme holdakban, illetőleg □ ölekben, a házi fogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyisége a folyó évi remélhető termés hektóliterekben, a házi fogyasztásra és nagyban, vagyis 1893. évtől kezdve 56 litert tevő mennyiségben való eladásra szánt bormennyisége hektóliterekben.

4. A bejelentés megtételéről a fél a községi elöljáróságtól egy igazolványul szolgáló bárcát kap.

5. Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, ha termése 5 héktólitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót a szőlőcefrének, illetőleg mustnak a bor- és husfogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. §-a értelmében való bejelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele alkalmával (bor- és husfogyasztási adótörvények és szabályok 48. 49. §.) azonnal lefizetni. Az a szőlősgazda ellenben, a kinek termése 5 hektolitert meghalad, vagy az, a ki termésének egy részét nagyban, azaz legalább is 56 litert tevő mennyiségben óhajtja elárusitani, a bor- és husfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállitásának 23. és 27. §-a értelmében szemleivet nyer, s az adót, a mennyiben adómentes leszámitásnak nem volna helye, a föntebb idézett összeállitás 42. §-a értelmében a két havonként tartandó rendes leszámolás alapján fizeti.

6. Habár nincs kizárva ezután sem, hogy az adóköteles szőlősgazdák és az adószedésre jogositott fél az adónak másként „átalány szerint" való fizetésében meg ne egyezzenek, a mig ily egyezség létre nem jön, egyedül az 5. pont szerint való megadózásnak van helye.

7. Az előző pontokban foglaltakra vonatkozó részletes utasitásokat az 1892. évi XV. t.-c. végrehajtása iránt kiadott 51015 számu utasitás 26. §-a szabályozza.

8. Végül megjegyeztetik, hogy a nmltságu m. kir. pénzügyminiszterium 1895. évi január hó 15-én kiadott (az 1895. évi „Pénzügyi Közlöny" 16-ik számában közzétett) 1894. évi 87,896. sz. magas körrendeletével elrendelni méltóztatott, hogy 1896. évi január hó 1-től, nyilt helyeken azoktól a birtokosoktól, kik szeszes italok kimérésével, vagy kismértékben való elárusitásával nem foglalkoznak, az öntermesztette gyümölcsből készitett és saját házi szükségletre szánt gyümölcsbor után szintén csak a régi borfogyasztási adónak megfelelő adó, tehát I. oszt. községekben 1 frt, II. oszt. községekben 80 kr., III. oszt. községekben 60 kr. szedessék hektoliterenként, ha az illető birtokosok ez iránti igényüket a gyümölcsbor készitésének megkezdéséig, legkésőbb azonban szeptember hó 15-ig a községi elöljáróságnál bejelentik s egyebekben is a fentebbi 7. pontban hivatolt utasitás 26- §-ban foglaltakhoz alkalmazkodnak.

A magyar gazdák terhei.

Igen érdekes, de egyuttal elrettentő kép tárul elénk, ha Magyarország földbirtokosainak jelzálogos tartozásait és az államadóságokból az egyesekre háruló terheket vizsgáljuk. Okozta pedig ezt a szomoru állapotot az eddigi ferde kormányzati rendszer, mely az ország anyagi helyzetének erősitésére s a tátongó sebek orvoslására nagyobb sulyt nem helyezett.

Az 1867-iki kiegyezés előtt, a magyar korona országainak államadósága nem volt ugyszólván semmi, csupán a földtehermentesités és örökválság tett ki néhány millió forintot, az 1863-iki aszály és fagy által szükségessé vált inséges kölcsönnel.

Jött az Ausztriával való kiegyezés, melynek árát lelkiismeretes utánszámitások szerint már 1887-ben 600 millió frtra tették, a melyért mai önkormányzatunkat nyertük minden hátrányaival s mai anyagi pusztulásával a nemzet javainak s földbirtokosságának.

1859-ben az ország jelzálogos tartozása volt 113, 189. 027 frt, 1891-ben statisztikánk adatai szerint volt;

Takarékpénztáraknál	194	millió frt
Bankoknál	44	„ „
Földhitelintézetnél	164	„ „
Szövetkezeteknél	10	„ „
Osztrák-Magyar banknál	117	„ „
Öst. Bodenkredit-Anstalt és más ausztriai hitelintézeteknél . . .	135	„ „
Összesen jelzálogteher	664	millió frt

vagyis a jelzálog-kölcsönök 32 év alatt 551 millió frttal emelkedtek, mi az 500 százalékot megközeliti. Esik egy évre átlagban mintegy 17 millió frt emelkedés.

Azonban a 17 millió frt egy 32 éves átlag eredménye, melylyel szemben az 1891. és 1893. évi jelzálogi tartozások már évi 60—70 millió frt uj teherben nyilvánulnak a Magyar Compass 1893. és 1894. évi adatai szerint.

A gazdák váltóadóssága ki nem mutatható, a mennyiben az 1891. magyar stat. évkönyv adatai csak azt tüntetik ki, hogy a váltó tárca az O. M. banknál volt . . . . . 69,991.000 frt s a hitelintézeteknél . . . . . 78,447.000 „ vagyis

Összesen 148,408.000 frt

de hogy ebből mennyi esik a kereskedőkre s mennyi a birtokos osztályra, az ki nem derül.

Az államadósságok voltak a „Magyar Statisztikai Évkönyv" szerint:

	1881-ben frt.	1891-ben frt.
Állandó adósságok . .	506,966.000	841,359.000
Törlesztendő	611,182.000	1,199,321.000
Egyes tárcakat terhelő	1.118,148.000	2.064,461.000
Összesen	2.236,000.000	4.070,000,000

vagyis 10 év alatt majdnem megkétszereződtek s 1891 óta ez az összeg bizony meg tetemesen növekedett.

Magyarország 15,133.000 lakosságának 75·29 százaléka az ősztermeléssel, illetve mezőgazdasággal foglalkozik, tehát mintegy 12 millió ember, ezen alapon esik ama fenti 4·070 millió államadósságból a mezőgazdákra 3 milliárd, 052 millió teher, vagyis egy-egy személyre 254 frt. És sajátságos, hogy statisztikánk, a mit mindjárt latni fogjuk, az osztrák monarchiában egy-egy emberre csak 140 frt adósságot tüntet ki, vagyis azt jelenti, hogy mig Ausztria és Magyarország népeire személyenkint 140 forint teher esik, addig a magyar gazda személyére 254 forint, vagyis fejenkint 114 forinttal több mint az átlagos teher.

Ez igazolja ujolag, hogy kiegyezésünk Ausztriával csakugyan igen elmbázott, amelyen tehát okvetlenül segitem kell, ha megélni és fejlődni akarunk.

Nemes és vadrózsák keresztezése.

„Nemes rózsák alatt", általában olyan rózsákat értünk, melyek az emberi ápolás és nevelés következtében az őstipustól annyira eltérő alakot kaptak, hogy szebb és nemesebb tulajdonságaik vannak, mint a megfelelő törzsalakoknak. Első sorban a virág az, amely megváltozott. Fokozatosan fejlesztett kultura következtében a magról nevelt utódok gyakran annyira elfajzanak, hogy szirmaik megnagyobbodnak, színük megváltozik s porzóik szirmokká változnak át. Világos ebből, hogy valamely fajtának tipusát lassankint magából e fajtából is megkaphatjuk, ha a tenyészanyag kiválasztásánál csak azokat az utódokat veszszük figyelembe, amelyeknek szirmai az óhajtott nagyságot elérik. Ha jobb szint akarunk előállitani, akkor olyan fajtát választunk a keresztezéshez, amelynek szine legtöbb kilátást nyujt arra, hogy az uj szin előállitásában sikerre fog vezetni Az igy nyert hybridek magjából nevelt, szinre nézve legtökéletesebb fajtákat azután teljes fajtákkal keresztezzük. Minél tökéletesebb a keresztezési anyag egyik vagy másik irányban, annál biztosabban számithatunk valódi sikerre. Magzásra általában a kevésbé telt s ennélfogva jobban termő fajtákat választjuk, de ezeket teljesebb fajták virágporával porozzuk be. Noha a növények keresztezésénél átalában az az elv érvényesül, hogy az utódok leginkább az anya ismertető jeleit viselik magukon, a rózsánál, melynek tudvalevőleg igen nagy hajlama van az elváltozásra, e szabály alól igen sok kivételt találunk, különösen akkor, ha az anya rózsa tipusa sokkal gyengébb az aparózsa tipusánál. Ha például a Général Jaqueminot-féle sötét szinü hybrideket Safronó-féle sárga tearózsákkal keresztezzük, melynek tipusa általában gyenge, ugy igen ritkán kapunk az ez uton nyert magról sárga rózsát, határozott tiszta intenziv szinnel, hanem legnagyobbrészt olyanokat, a melyeken a hybridrózsák tulajdonságai felismerhetők. A tearózsa tulajdonságai a legtöbb ilyen utódnál csak a vöröses fiatal hajtásokban s a lombnak barnás vagy vöröses szinében mutatkoznak, de csakhamar innen is eltünnek. A Monsieur Boncenne Perle des jardins keresztezése utján nyert magból nevelt 87 rózsató közül csak egy hozott sárga noisetterózsát, egy rózsaszinü, nagyon dusan virágzó tearózsát a Perle des jardins termetével, egy igen jól virágzó és hajtásra alkalmas piros teahybridet, de vörös tearózsát egyet sem a Perle des jardins termetével, valamint a magról nevelt rózsák egyike sem birta az anyarózsa szinét. Noha a magról nevelt töveket mindjárt az első esztendőben beszemezték, legnagyobb részük még a harmadik esztendőben sem virágzott. Azonkivül az ily keresztezéseknél még az is elég nagy baj, hogy a mag nehezen csirázik még akkor is, ha chloroldattal kezeljük.

Hasonló eredménynyel járt a világhirü Van Houtte (Lacharme) és a Perle des jardins kereszteződése is. Hatvannál több magról nevelt tövön csak egyetlen egy felelt meg a vörös Perle des jardinsnak, a többi nagyon világos és teljesen jelentéktelen szinü volt; a sötét példányok közt pedig, melyek első pillanatra a tea-keresztezésre vallottak, egyetlen sem volt, mely a Van Houtte-t csak meg is közelitette volna. A Gloire de Dijon nal megtermékenyitett Van Houtte csak csalódást eredményezett, mert mindkét rózsa nagyon állandó a tipusához.

Különben általában nagyon nehéz feladat olyan hajtatásra alkalmas tea-hybridrózsát előállitani, hybridrózsákból keresztezés utján, a mely tulajdonságaira nézve két szülője közt foglalna helyet. Sokkal előbb sikerül ez, ha a tipusokhoz kevésbé állandó tearózsákat sötétszinü hybridekkel keresztezünk.

A világosabb tearózsák közt is vannak olyanok, melyek tipusuktól nem igen térnek el. Ilyen a többi közt a szep, de növésre nézve nem egészen kifogástalan Baronne de Rothschild. Miután Bennét a Her Majesty rózsával a sort megkezdte, az utóbbi években sokat keresztezték ezt a rózsát tearózsákkal.

Ha tea-rózsákat hybridrózsákkal akarunk keresztezni, legjobb ha olyan fajtákat választunk erre a célra, melyekben már van tea-tulajdonság (tea-vér), mint például a régibb fajták közül a Récamier, Victor Verdier és Antonine Verdier. Nem tekintve a Souvenir de la Malmaisont és a La Francet, melyek közül az előbbi teabourbonrózsának, utóbbi pedig bengál-bourbonrózsának látszik lenni, a Cheshurt hybrid (Mad. de Tartas, Prince Camille de Rohan), melyet tenyésztője Paul G, 1874-ben bocsátott forgalomba, az első szorosabb értelemben vett tea-hybridrózsa s Bennet nemsokára sikerrel követte földijét ennek nyomán. A legtöbb Bennet-féle tea-hybridrózsa nem lazább tearózsáknak hybridrózsákkal való keresztezéséből keletkezett s Bennet csakhamar meggyőződött arról, hogy legbiztosabban ugy állithat elő tea-hybrideket, ha magtermőkül alkalmas tearózsákat használ.

A lazább tearózsák legnagyobb részét könnyen meg lehet termékenyiteni, különösen akkor, ha a felesleges szirmokat jókor kiszedjük belőlük. Van azonban néhány olyan lazább tearózsa is, mely nehezen magzik, ilyen a többi közt a Melanie Willermoz, viszont más teljesebb tearózsákat aránylag könnyen, meg lehet termékenyiteni, csak más fajta virág porát használjuk hozzá; a Maréchal Niel, Niphetos és Kaiserin Friedrich is még ezek közé tartozik.

Ha a keresztezés utján különösen érdekes szineket akarunk előállitani, ugy erre a tenyészanyag kiválasztásánál különös sulyt kell fektetni. Épen ezért például a Luciole (Gullot 1887.) és L'Ideal (Nabonnard 1888.) kereszteződése még sok meglepetést hozhat. Az előbbi tea-, az utóbbi noisette-rózsa.

Ujabban a tearózsákon és teahybrideken kivül a csinos Polyantha-rózsákra is nagyobb figyelmet forditanak. E csoport első képviselője Paquerette (Guillot 1876.) volt, mely a Japánból behozott Polyantha-rózsának (Siebold 1827) és egy tearózsának kereszteződéséből keletkezett a második generációban. Sokan azt hiszik, hogy az a Polyantha-rózsa, melyet Siebold meghonositott, az őstipust képviseli, de ez nem áll, mert az illető tipus félig teljes, a mi a vadon növő őstipusoknál sohasem fordul elő. Ugy látszik azonban, hogy a Polyantha-rózsa valamely kuszó őstipusnak tearózsa-kereszteződéséből keletkezhetett. Az Európában kultivált R. polyantha Sieboldi is aligha keletkezett közvetlenül Japánból behozott R. polyantha magjából, melyet annyira kináltak. A tenyésztők, a kik uj Polyantha-rózsákat akarnak előállitani, legjobban tennék, hogy ne a keresztezések céljából nyuljanak vissza a törzsfához, hanem a már meglehetős nagy számmal rendelkezésükre álló utódokból válaszszanak magtermőnek valót.

Végül még az egyszer és többször virágzó fajták keresztezéséről akarok röviden megemlékezni.

Az egyszer virágzó rózsák közt a Centifoliát illeti meg az elsőbbség, azt senki sem vitatja el tőle. Különös, hogy még sem használták tea-rózsákkal való keresztezésekre, pedig nagyon kivánatos volna, hogy tea-centifolia-rózsáink is legyenek, tehát olyan rózsáink, melyek a centifolia és a tea-rózsa tulajdonságait egyesitik. Milyen érdekes volna egy tea-moharózsa, szép

intenziv sárga szinnel! Ez azonban annál nehezebb problema, mert a Rosa muscosa communis ugy látszik nem fogadja be a sárga tearózsa virágporát.

Az érdekes Rosa cristata többször adott tearózsa-keresztezésekből származó érett magot, a melyet azonban semmiképen sem lehetett kicsiráztatni; ellenben a Rosa centifolia communis-szal tett kisérlet sikerre vezetett, a mennyiben a Perle des jardins-szal kereszteztetvén, az ebből származó mag kikelt, az uj hybrid szépen nőtt és szakadatlanul viritott. Termete egyenes, fegyverzete és lombozata inkább az anyára emlékeztet, virága felálló, szirmai igen nagyok, kompaktak, kelyhe élénkzöld; a virág szine finom világossárga, lazacrózsa-szinbe játszó; bimbója nagyon hosszu, s napokig félig nyilt állapotban marad.

Hasznos tudnivalók.

A fürészpor, mint tisztitószer. A fürészport igen jól lehet, mint tisztitószert alkalmazni oly edények vagy üvegek tisztitásához, melyekben előzőleg zsiros vagy szagos anyagokat tartottunk. A fürészport beleöntjük a tisztitandó edénybe és azután vizet öntve hozzá, többször erősen felrázzuk. Ha néhányszor ismételjük ezt az eljárást, az edény teljesen megtisztul.

A meztelen csigák kiirtása. A meztelen csigák a kertekben és különösen a faiskolákban nagy pusztitást visznek véghez. Ezek ellen Hordy, a versaillesi kert igazgatója, az avas vajat, vagy zsiradékot apró deszkácskákra, vagy káposztalevelekre keni és egymástól 8—10 m. távolságban lerakja. Minden reggel megvizsgálja a helyeket és a csalétken nagy mennyiségben összegyült csigákat összeszedve, elpusztitja.

Az amerikai szőlővesszők egy ujabb nemesitési módja. Ujabb időben egy igen jó nemesitési módot ajánlanak a szőlőknél, mely igen praktikusnak bizonyult, és nagyobb része a nemesitett amerikai vesszőknek megfogamzott. E nemesitési mód tulajdonképen szemzés. A nemes vesszőről ugyanis egy szem paizskával együtt kivágatik és a nemesitendő alanyba a szokásos módon beillesztve lesz, azután pedig hárssal leköttetik. E nemesitési módot azok, a kik megpróbálták, igen ajánlják.

A termőföld megvizsgálása. A földből, a melyet megvizsgálni akarunk, veszünk két jó nagy marékra valót s beletesszük egy jó szélesszáju üvegbe, öntvén rá legalább kétannyi vizet, mint a föld mennyisége volt. Ha ez megvan, egy kis pálcával felkeverjük a földet s ha jól megfigyeljük, látni fogjuk, miszerint a leülepedni akaró egyes földrészek természetes nehézségük szerint fognak elhelyezkedni az üvegben. Legalulra ülepszenek ugyanis a legnehezebb részecskék, vagyis a netalán jelenlevő kövecskék, utánuk a homokalkatrész, mely szürkés réteget fog képezni, a fölé helyezkedik az agyag, mely sárgás vagy barnás réteget fog mutatni, legfelül lesz pedig egy kis feketés rétegecske, mely az ugynevezett televény, a mely könnyüségénél fogva laza és könnyen felkavarható. Ennél a próbánál megközelitőleg láthatjuk, mennyi a földben a kövecses, a homokos, az agyagos és a televény alkatrész. Ha meg akarjuk tudni, van-e mészkeverék is a földben, a melyet vizsgálunk, erről ugy győződhetünk meg, hogy a földből egy darabocskát kénsavval, salétromsavval vagy közönséges borecettel leöntünk. Ha ilyen módon leöntés közben pezsgés áll be, ez annak a jele, hogy a talaj meszet is tartalmaz. Szerencsés és a termelésnél általában előnyös keverékünek mondhatjuk azt a talajt, mely 40—60 rész homokot, 30—50 rész agyagot, 1—10 rész meszet és 3—6 rész televényt tartalmaz. Ez a vizsgálat, melyet ilyenképen megejtettünk, csak a termő rétegre, vagyis az ugynevezett felső talajra vonatkozik, melynek legrendesebb vastagsága mintegy 20—30 centiméter legyen. A mi ez alatt fekszik, vagyis a mi müvelés alá nem esik, az az ugynevezett altalaj, melynek vizsgálata szintén lényeges tudnivalója a gazdának.

Különfélék.

Mesterségés türkiszek. Doms Leo ausztriai vegyész föltalálta a türkisz mesterséges előállitásának módját. Az igy előállitott drágakő a valódi türkiszhez keménységre, sulyra és chemiai összeállitásra nézve teljesen hasonló. Csak az a baja a találmánynak, hogy hasonlit a pénzcsináló miskolci csizmadia hamis két garasosaihoz, melyeknek minden darabja husz krajcárba került neki. A mesterségesen előállitott türkisz is jóval drágább a valódinál.

A karthauzi barátok nyomdája. A világ legérdekesebb nyomdája északi Franciaországban, a neuvillei kolostorban van és ebben a nyomdában nem nyomnak mást, csak a világ összes karthauzi szerzeteseinek zárdai és templomi használatára szolgáló szent könyveket. Ezek a könyvek nem eladók és csak a szerzetesrend tagjai kaphatnak belőle. A könyveket a rend viznyomásu jelével ellátott nagyon szép papirra vörös és kék festékkel nyomják és gyönyörü iniciálékkal diszitik. A neuvillei barátok maguk öntik az ólombetüket is, maguk kötik be a könyveket, készitik a rajzokat és fametszvényeket és kivülről nem hozatnak a zárdai nyomdába mást, csak a könyvek előállitására szolgáló nyersanyagokat.

A bibiia lemásolása. A könyvnyomtatás föltalálása előtti időkben, mikor a könyveket jámbor barátok szép gothikus irásban, tarka inciálékkal diszes lapokra kézzel másolták, egy-egy könyv elkészitése jó hosszu időig tartott, néha több évtized is kellett hozzá, sőt van egy kéziratos biblia, melyen a másoló teljes felszázadig dolgozott. A kitartó másoló egy Guido de Jars nevü szerzetes volt. A kéziraton levő jegyzés szerint 1244-ben kezdett a munkához és csak 1294-ben végezte be.

Az állatok és az opium. Az opiummámornak nemcsak emberek lehetnek rabjai, hanem állatok is. A tapasztalat bizonyitja, hogy a melyik állat reá kapott az opiumra vagy a mák-evésre, azt alig lehet erről leszoktatni. Khinában azokat a földeket, melyek mákkal vannak beültetve, keritéssel veszik körül, hogy az állatok ne hatolhassanak oda. A melyik ló vagy tehén megszokta a mákot, az, ha megvonják tőle, elcsenevész és elpusztul. A sertések, ha mákkal táplálják őket, gyorsan meghiznak, de nem birják soká és ezért le kell ölni őket.

Időjelző bélyegek. Amerikában nagy sulyt helyeznek arra, hogy az időjelzést mentől szélesebb körben hozzák a közönség tudomására. E célból már ezelőtt két évvel Csikágóban az Auditoriumnak nezezett óriási épület tetején, száz méternyire a Michigan tó tükrétől, egy hatalmas villanylámpát állitottak föl, amely esténkint kigyul és szines sugarakkal jelzi a másnapra várható időt. De ez csak egy városra vonatkozik. Hogy az egész államban tudhassák a legközelebb várható időt, erre nézve az amerikaiak a következőt gondolták ki. A központi időjelző-állomás az időjóslást a postára küldi be. A postán azután abba a bélyegzőbe, amelylyel a továbbmenő levelek bélyegeit bélyegzik le, még bizonyos jeleket tesznek, amelyek a legközelebbi időjárást jelzik. Mivel az amerikai vonatok kétszer oly gyorsan járnak mint a mieink, másnap mindenki, aki levelet kapott, tudja a beálló időt is. Ez nem olyan drága, mint a most használt távirati tudósitások.

A pókok és a táviratozás. Japánban sok bajt csinálnak a táviratozásnak a pókok. Igen gyakori dolog, hogy hálóikat a táviró-sodronyba erősitik, s ezek a harmat által megnedvesitve, a villamos áramot a földbe viszik s igy a közlekedést megakadályozzák. A pókokról lévén szó, emlitsük meg egyuttal, hogy Amerikában pedig a szobroknak ártanak, mert hálóik alatt mikroszkopikus növénymagvak gyorsan tenyésznek s a követ megrepesztik.

A pálinka hatása az állatokra. A Physiological Society előtt a napokban mutatta be Hodge buvár azt a tanulmányát, amelyben a pálinkának az állatokra való hatásáról értekezik. A tudós lehetőleg egyforma nagyságu macskákat és kutyákat kis koruktól fogva ugy tartott, hogy fele részének tiszta viz helyett pálinkát adott inni. Különösen a macskákra volt nagy hatással az alkohol. Azok a macskák, amelyek pálinkát kaptak inni, alig érték el a többiek testsulyának 40—50 százalékát, mindig szomoruak voltak, nem játszottak a többiekkel, sőt nem is doromboltak és a mi különös, a vadászási ternem is doromboltak és a mi különös, a vadászási ternészetüket majdnem elvesztették. A kutyákra kevesebb befolyással volt az alkohol, de a külömbség itt is a szomoruságban és a testi fejlődés hátramaradásában nyilvánult.

Hirek.

Eltartható édestej. Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter értesülvén arról, hogy Észak-Németországban, a pommeranai Stargardban van egy tejcsarnok, mely a friss tejet részben való fogyasztás által s minden idegen anyag hozzáadása nélkül annyira képes konzerválni, hogy az hosszabb utat is megtéve, még napokig teljesen ép állapotban megőrizhető: a mult héten kiküldötte a nevezett, gyár- és eljárásának tanulmányozására Nagy Vincze országos tejgazdasági felügyelőt. — A kiküldött a konzerválási eljárást kitünőnek találta s azon berlini tejkereskedőktől, kiknek a stargardi tejcsarnok igy konzervált édes tejet szállit, erről szintén igen előnyös információkat nyert. Próbaképen az országos tejgazdasági felügyelő egy hordócska ilyen tejet hozatott a földmivelésügyi miniszitérium részére. E tejet Stargard közelében április hó 5-én reggel fejték s az nap konzerválván, 10-én este 9 órakor adták vasutra. Ápril 14-én reggel Budapestre érkezvén, ugyanaz napon d. u. fél két órakor bontották föl a hordócskát a földmivelésügyi miniszteriumban, s dacára annak, hogy a fejés óta már 9 és fél nap telt el, s hogy a tej 3 és fél nap alatt 1030 kilóméternyi utat tett meg, mégis + 6.6 foknyi hőmérsékkel, teljesen ép és édes állapotban érkezett meg; fölforralás után sem mutatott semminemü rendellenes elváltozást. A földmivelésügyi miniszter módot fog találni, hogy e nagyfontosságu találmányt gazdáinkkal megismertesse és azt nálunk meghonositsa.

Borkóstoló. A zemplénvármegyei gazdasági egyesület a f. év május hó 15-én S.-A.-Ujhelyen, a vármegyeháza nagytermében a Tokaj-Hegyalja bortermelőinek soraiból borkóstolót rendez, a melynek célja az, hogy ugy a hazai, valamint a külföldi bornagykereskedők a saját észleléseik alapján meggyőződést szerezenek arról, hogy a Tokaj-Hegyaljának a fillokszerapusztitás után ujonan telepitett szőlői az utólsó négy év alatt milyen minőségü bort termeltek, egyuttal bizonyságot nyerjenek arról, hogy a Tokaj-Hegyalján a régi, hirneves borok teljes és meghamisitatlan valójukban még mindig vannak a bortermelők pincéiben. Ezen borkóstolóra a krakkói, lembergi, boroszlói és pozeni ipar, illetve kereskedelmi kamarák utján névszerint meghivta az egyesület a külföldi bornagykereskedőket. Hazai kereskedelmi kamaráink utján pedig, a mi borkereskedőinket hivta meg. Mindazokat pedig, a kik netán meghivót erre az alkalomra a borkereskedők közül tévedésből nem kaptak, a sajtó utján hivja meg a gazdasági egyesület. A borkóstolót megelőző napon május 14-én 5 tagu jury fogja a beérkezett bormintákat osztályozni.

Vetőmagvak kiosztása a gazdák közt. A földmivelésügyi miniszter a mult év folyamán a gazdaközönség érdekeit hathatósan előmozditó intézkedést léptetett életbe az által, hogy az állami ménesbirtokokról és a gödöllői koronauradalomból a birtokokon termesztett különfele vetőmagvaknak akár az időszaki piaci árak mellett készpénzért, akár hasonló magmennyiségért

cserében való kiszolgáltatását engedélyezte. — A vetőmag kiszolgáltatásának ez utóbbi módja különösen a birtokok környéken levő kis gazdáknak nyujt nagy előnyöket az által, hogy minden készpénz kiadás nélkül jó és megbizható vetőmaghoz juthatnak. A vetőmagvak kiszolgáltatására vonatkozó rendelet még csak mult év augusztus havában bocsáttatott ki, de hogy az a gyakorlatban bevált, az az alábbi adatokból már most is megitélhető. Az öt birtokról ugyanis a mult év négy hónapjában a következő mennyiségek szolgáltattak ki: 7113 q. buza (ebből készpénzért 5490 q., cserében 1623 q.), 120 q. őszi, 1 q. tavaszi árpa, 471 q. rozs (készpénzért 341 q., cserében 130 q.), 63 q. zab (készpénzért 56 q., cserében 7 q.), 106 q. tengeri, 101 q. mohar, 7 q. kendermag, 12 q. heremag, 26 q. őszi borsó, 3 q. tavaszi bükköny, 29 q. őszi bükköny.

Megyei csikólegelő. Az alsófehérmegyei gazdasági egyesület a vármegye közép- és kisbirtokosainak alkalmat akarván nyujtani arra, hogy a ménest nem tartó vármegyei gazdaközönség könnyebb, de egyuttal sikercsebb módon az 1—4 éves korig, csikó-állományát felnevelhesse, és ama nehézségek, amelyek általánosan ismeretesek, a lovat tenyésztő gazdaközönség előtt lehetőleg megkönnyittessenek, Nagy-Enyed város határán az u. n. gereren-végherzsai bérbirtokon közös vármegyei csikólegelőt létesitett.

Kéredző ember. Bosznia Priador községének legnagyobb nevezetessége most egy természeti ritkaság. Egy 25 éves rendesen fejlett fiatalember ez, aki mégis abban üt el többi embertársaitól, hogy ugy kéredzik, mint a jámbor szarvasmarhák. Az azonban megjegyzendő, hogy nem szalmával, szénával él, hanem közönséges emberi ételekkel. A község elöljárósága most ezt a különös embert a budapesti klinikára készül felküldeni.

Pálmák a Gellérthegy alján. Tapasztalás szerint a Gellérthegy déli oldalán, amint Jókai megirta, a déli égalj növényei szabadon birnak tenyészni. Most Matlekovics Sándor elnöklete alatt egyesület alakult, mely pálma-ligetet óhajt berendezni a hegy déli alján s evégből beadványt intézett a tanácshoz, melyben hangsulyozza, hogy a cél a közönség számára kellemes és vonzó mulatóhelyet létesiteni oly módon, hogy azt családok is minden aggodalom nélkül látogathassák, tehát az egylet szem előtt fogja tartani szigoruan az erkölcsi alapot. Ez azonban nem azt jelenti, mintha a gazdagok számára nyujtanának csak kedvelt üdülő és mulatóhelyet, sőt az olcsó belépti dijak éppen arra szolgálnak, hogy a tisztességes, de szerényebb viszonyok közt levő polgárság gyülhelye legyen a pálmaliget. Az egylet az árnyékos parkon kivül étkező-, labdajáték-, lawn-tennis-helyeket, továbbá hangversenytermet és a parkzene számára emelvényt szándékozik épiteni. Az egylet a fővárostól első sorban elvi hozzájárulást kér a tervhez, de a Gellérthegy déli lankás oldalán igénybe veendő 24,000 □ öl területből a Kerkápoly- és Bodorféle két telket, mely mintegy 10.400 négszögöl területet képvisel, a fővárossal óhajtják megszereztetni, a többit meg megszerzik ők s a saját maguk által megvett részt is bizonyos évek mulva a főváros tulajdonába adják. A terv igen szép s mivel a pálmaliget és a tervezett mulatóhely az ujra épülő Sáros-fürdő mögött, a vámháztéri hidhoz közel lenne, a közönségnek nagy előnyére válnék.

Gazdasági előadás Érsekujváron. A nyitramegyei gazdasági-egyesület az érsekujvári nagy lóvásár első napján, május hó 2-án, d. e. 11 órakor Érsekujvárott a városháza nagytermében gazdasági szakelőadást rendez. Előadást tart Monostori Károly állatorvosi akadémiai tanár, a lótenyésztés helyes irányáról s a lóértékesités célszerű módjairól.

Drága virágok. Astor W. W. a jónevű amerikai milliomos, nemrégiben 6000 dollárt fizetett egy rózsabokorért. Frigyes császár orchidea-gyüjteményének az értéke meghaladja a félmillió márkát. Chamberlain angol államférfiu gyüjteménye is megér 3—400,000 márkát. József főherceg virágai is fél millió forintnál többet érnek, Rothschild Alice kisasszony rózsagyüjteményét pedig 200,000 márkára becsülik.

A borravaló. A norfolki herceggel, a ki az angol katholikusok vezére, a minap ez a kedves dolog történt. A dusgazdag herceg, a kinek tőkéje naponkint tizenkétezer koronát jövedelmez, sétája közben észrevette, hogy egy öreg asszyonság minden előtte elrobogó fiákkerre rákiabál, de a hangja elvész a zajban és a kocsik tovább robognak. A herceg a matróna felé közeledett, megsüvegelte és megkérdezte tőle, hogy miért kiált a fiakkeresekre. Az öreg uriasszony azt felelte, hogy haza akarna kocsizni. A herceg azonnal hozott neki egy fiakkert és ő maga segitette föl a kocsira. Az asszonyság erre zsebébe nyult és a szives közvetitésért egy tizkrajcárost nyomott a kezébe, aztán elrobogott. A herceg pedig, a kinek talán ez volt életében az első keresménye, a fényes borravalót zsuzsu alakjában az óraláncán hordja.

Piac.

Gabnanemek (minőségi suly szerint.) *Buza.* Bánsági: 7.45—8.10. Tiszavidéki: 7.70—8.15. Pestvidéki: 7.65—8.15. Fehérmegyei: 7.65—8.10. Bácskai: 7.75—8.20. *Rozs:* 6.10—6.20. *Arpa:* takarmány 4.00—4.30; égetni való: 4.80—5.80; sörfőzdei 6.50—8.00. *Zab:* 5.75—6.20. *Kukorica:* bánsági 3.50—3.60; másnemű 3.35—3.40.

Nyomatott a „Szent Gellért" könyvnyomdában Budapest Práter-utca 44 szám.